

Bartoňková, Dagmar

[Stabryła, Stanisław. Antyczna teoria literatury]

*Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická.* 1986, vol. 35, iss. E31, pp. 205-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/109731>

Access Date: 01. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

vycházející metodicky z Mommsena a podepřené autoritou Wissovy — nelze ovšem prokázat věcnými argumenty, protože podobnou „rozvážlivost“ můžeme najít i v jiných náboženstvích. Ostatně samy luperkalie — a nejen ony — onu „rozvážlivost“ nepotvrzují.

Na závěr publikace je připojen seznam literatury (165—170) a rejstříky (171—176). Celkově lze říci o Ulfově knize, že představuje velice seriózní pokus o vysvětlení jedné sporné otázky v římském náboženství. Autor tu opustil starou vyšlapanou cestu, která nikam nevedla, a zvolil novou, teoreticky sice známou, ale prakticky dosud nevyzkoušenou. Jeho postup se možná nesetká s jednoznačně kladným přijetím, ale to bývá osudem většiny nových myšlenek. Ulfova metoda není snadná, ale je aplikovatelná nejen na luperkalie. I v tom je význam této knihy, protože se může stát opravdovým impulsem pro další bádání.

Zdeněk Zlatuška

Stanisław Stabryła, *Antyczna teoria literatury*, Polska Akademia Nauk, oddział w Krakowie, Nauka dla wszystkich; Nr. 354. Ossolineum 1982, stran 68.

St. Stabryła, jeden z předních polských znalců antické literatury, publikoval nedávno v Ossolineu práci o řecké a římské teorii literatury. Autorovi se podařilo skloubit živé a poutavé podání nesnadného tématu s vědeckou fundovaností a přesností, jak jsme na to konečně zvykli i z jeho dřívějších prací (připomeňme např. jeho spis *Funkcja noweli w strukturze gatunków literatury rzymskiej*, Ossolineum 1974, stran 205, recenzovaný námi ve SPFFBU E 22—23, 1977—1978, str. 301—303). Tím, že Stabryła vydal spisek v edici určené netoliko pro úzký okruh specialistů, ukázal cestu, hodnou následování nejen mezi polskými klasickými filology; v dnešní době, kdy klasické vzdělání všeobecně ustupuje, snaží se přiblížit výsledky seriózního vědeckého zkoumání co nejširšímu okruhu vzdělaného čtenářstva, aniž by sklouzl k šablonovitě zjednodušenému podání látky, jak se tomu zpravidla stává z pera neodborníků.

Stabryłova publikace je rozdělena do 26 kratších úseků, z nichž kap. 1—4 jsou věnovány teorii literatury ve starém Řecku, počínaje narážkami u Homéra a Hésioda; důraz je samozřejmě kladen na Platóna a Aristotela, ale autorově pozornosti se těší i řecká literární teorie a kritika období helénistického. Čtenáře ovšem překvapí, že proti zmíněným čtyřem kapitolám o řecké literární teorii tu stojí 22 kapitol věnovaných teorii literatury u Římanů. Tato disproporcionalita je dána tím, že zatímco Stabryła zkoumá např. Platóna spolu s Aristotelem v rámci jedné kapitoly, věnuje často jednotlivým římským autorům — až po Luvenala — po samostatné kapitole a Ciceronovi pak dokonce dvě kapitoly. Z římských autorů, škol a literárních děl, zkoumaných Stabrylou, si zaslouží zvláštní zmínku kruh Scipiona Mladšího, M. Terentius Varro, spis *Rhetorica ad M. Herennium*, Horatius, Quintilianus, Tacitus, ale i Martialis a Plinius Mladší. Do zvláštní, třebaže kratičké kapitoly je zařazen výklad o Persiovi a Petroniovi, které zde navzájem spojuje jejich satirické zaměření. Poslední dvě kapitoly si všimají římské literární teorie ve 2. stol. n. l. a poměrů ve 3. a 4. stol. n. l. Stabrylovo detailní rozdělení tématu napomáhá k snadné orientaci v recenzované práci, jež bohužel vychází bez poznámkového aparátu. V závěru je uveden přehled hlavních bibliografických údajů. Stabrylovu knížku jistě ocení pro její přehlednost a dobře utříbený materiál každý zájemce o antickou literaturu.

Dagmar Bartoňková

Tomas Hägg, *The Novel in Antiquity*, Basil Blackwell — Oxford 1983, stran 264.

Studiu antického románu byla věnována zejména v posledních dvou desetiletích v odborné literatuře mimořádná pozornost, do značné míry díky novým objevům, poskytujícím jak neznámé fragmenty již známých děl, tak fragmenty románů doposud zcela neznámých. U zrodu obsáhlé publikace švédského klasického filologa T. Hägga, profesora univerzity v norském Bergenu, stál jeho přednáškový pobyt v Kodani v roce 1974, za něhož se autor zabýval zvláště intenzivně problematikou antického románu. V recenzované práci (jde o anglickou, rozšířenou verzi, spis byl publikován ve švéd-